

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [PL](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Swipe to change

polonă

Care este instanța competentă

Polonia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Polonia, cauzele civile sunt judecate de instanțele ordinare (*sądy powszechne*) și de Curtea Supremă (*Sąd Najwyższy*) (a se vedea: Sisteme judiciare din statele membre - Polonia), cu excepția cazului în care acestea țin de competența instanțelor specializate.

Dispozițiile privind competența judiciară sunt prevăzute în Codul de procedură civilă (CCP, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), la articolele 16-18 și 27-46.

În instanțele districtuale (*sądy rejonowe*), cauzele de drept civil sunt judecate de următoarele secții:

- civilă;**
- familie și minori** (secție specializată în dreptul familiei, *sądy rodzinne*) – soluționează cauze în materie de dreptul familiei și de tutelă, cauze referitoare la coruperea morală a minorilor și infracțiunile săvârșite de aceștia, cauze referitoare la tratamentul persoanelor dependente de alcool, droguri sau substanțe psihotrope, precum și cauze care, în conformitate cu alte acte legislative, țin de competența instanței de tutelă;
 - litigii de muncă și securitate socială** (secție specializată în dreptul muncii, *sądy pracy*) – soluționează cauze în materie de dreptul muncii și securitate socială;
 - comercială** (secție specializată în drept comercial, *sądy gospodarcze*) – soluționează cauze în materie comercială și civilă între entități comerciale, cu privire la activitățile lor economice, cauze privind societăți sau relații de parteneriat, cauze introduse împotriva membrilor consiliilor de administrație ale societăților, cauze referitoare la creanțe care rezultă din declarații false prezentate de membrii consiliilor de administrație la Registrul Național al Instanțelor, cauze introduse împotriva entităților comerciale pentru emiterea unui ordin de încetare a daunelor aduse mediului și cauze în materie de faliment;
 - carte funciară** – secție specializată în păstrarea și administrarea cărții funciare și soluționarea cauzelor civile privind proceduri legate de cartea funciară; Instanțele regionale (*sądy okręgowe*) din Polonia au aceleași secții ca și instanțele districtuale, cu excepția secțiilor de carte funciară, și secții pentru familie și minori. Instanțele regionale din Polonia au secții civile specializate în dreptul familiei care sunt competente să soluționeze, în special, cauze de divorț, separare de drept și încetare a separării de drept, de anulare a căsătoriei, de stabilire a existenței sau a inexistenței căsătoriei sau de declarare a caracterului executoriu al hotărârilor pronunțate de instanțele străine în cauze în materie de dreptul familiei.

În plus, Tribunalul Regional din Varșovia are următoarele unități suplimentare care funcționează ca secții:

Tribunalul pentru concurență și protecția consumatorilor (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), al cărui domeniu de activitate include soluționarea cauzelor privind prevenirea practicilor monopoliste și a cauzelor privind reglementarea în domeniul energiei;

Tribunalul pentru mărci comunitare și desene sau modele industriale (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), care soluționează cauze în materie de contrafacere sau riscuri de contrafacere a desenelor sau modelelor industriale sau a mărcilor, anularea protecției unui desen sau model industrial comunitar, expirarea sau anularea unei mărci, precum și efectele contrafacerii unei mărci.

În plus, la 1 ianuarie 2010, Tribunalul Districtual din Lublin a fost desemnat drept instanța competentă pentru soluționarea cauzelor care țin de jurisdicția altor instanțe districtuale în cadrul unei proceduri electronice privind cereri de plată.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Ca regulă generală, instanțele districtuale au competență în cauzele civile ca instanțe de prim grad de jurisdicție. **Instanțele districtuale** au competență în toate cauzele, cu excepția celor prevăzute expres în lege (articolele 16 și 507 din CCP) ca fiind de competența instanțelor regionale.

Instanțele regionale au competență ca instanțe de prim grad de jurisdicție în cauzele enumerate la articolul 17 din CCP, și anume cele privind:

- drepturi extrapatrimoniale și creanțe patrimoniale pretinse împreună cu aceste drepturi, cu excepția cauzelor privind stabilirea sau contestarea filiației unui copil, a cauzelor privind anularea recunoașterii paternității și privind anularea adopției;
- protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe, precum și cauzele referitoare la invenții, modele de utilități, desene sau modele industriale, mărci, indicații geografice și topografiile circuitelor integrate, precum și cauze privind protecția altor drepturi de proprietate asupra bunurilor necorporale;
- acțiuni formulate în temeiul Legii presei;
- drepturi de proprietate, în cazul în care valoarea obiectului litigiului este mai mare de șaptezeci și cinci de mii de zloți, cu excepția cauzelor privind obligația de întreținere, a cauzelor privind tulburarea de posesie, a cauzelor privind stabilirea separării bunurilor soților, a cauzelor privind alinierea conținutului unei cărți funciare cu statutul juridic efectiv, precum și a cauzelor examinate în cadrul unei proceduri electronice privind o cerere de plată;
- pronunțarea unei hotărâri judecătorești în locul unei rezoluții privind împărțirea unei cooperative;
- abrogarea, anularea sau stabilirea inexistenței rezoluțiilor organelor de conducere ale entităților juridice sau ale unităților organizaționale care nu sunt persoane juridice, dar cărora le-a fost acordată personalitate juridică prin lege;
- prevenirea și combaterea concurenței neloiale;
- acordarea de despăgubiri în contul daunelor cauzate prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive nelegale.

În plus, competența **instanțelor regionale** acoperă, de exemplu:

- cauze privind incapacitatea;
- cauze în materie de soluționare a litigiilor privind funcționarea întreprinderilor deținute de stat: între consiliul de administrație al întreprinderii și directorul acesteia, între organele de conducere și organele fondatoare ale întreprinderii, precum și între organele de conducere ale întreprinderii și organul care asigură supravegherea acesteia;
- pentru recunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele străine și pentru a le declara executorii (articolul 11481 și articolul 11511 din CCP).

În cauzele referitoare la drepturi de proprietate, reclamantul este obligat să precizeze în cererea introductivă valoarea obiectului litigiului, cu excepția cazului în care litigiul are ca obiect o anumită sumă de bani.

În cauzele referitoare la creanțe pecuniare, chiar dacă sunt formulate ca alternativă la o altă pretenție, valoarea monetară specificată reprezintă valoarea obiectului litigiului.

În alte cauze referitoare la bunuri, reclamantul este obligat să precizeze valoarea obiectului litigiului, indicând valoarea monetară în cererea introductivă, în conformitate cu articolele 20-24 din CCP.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

A se vedea punctul 2.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Codul de procedură civilă din Polonia face distincție între patru tipuri de competență a instanțelor: generală (articolele 27-30), alternativă (articolele 31-37), exclusivă (articolele 38-42) și specială (articolele 43-46).

Competența teritorială a fost descrisă în detaliu la punctele 2.2.1-2.2.3.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Competența teritorială generală

Acțiunile trebuie să fie formulate la instanța de prim grad de jurisdicție competentă teritorial de la domiciliul pârâtului (articolul 27 din CCP).

În conformitate cu articolul 25 din Codul civil, domiciliul unei persoane fizice se află în localitatea/orașul în care respectiva persoană locuiește cu intenția de a rămâne permanent. În cazul în care pârâtul nu își are reședința în Polonia, competența generală se determină în funcție de locul său de ședere, iar, dacă locul de ședere nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul Poloniei, acțiunile trebuie să fie depuse în funcție de ultimul domiciliu al pârâtului în Polonia.

Acțiunile împotriva Trezoreriei de Stat trebuie depuse la instanța competentă de la sediul social al unității organizaționale care face obiectul litigiului. În cazul în care Trezoreria de Stat este reprezentată de Consilierul general al Republicii Polone (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), acțiunile trebuie să fie depuse la instanța competentă de la sediul social al sucursalei Consilierului responsabilă pentru unitatea organizațională care face obiectul litigiului.

Acțiunile împotriva altor persoane juridice și a altor entități care nu sunt persoane fizice trebuie să fie depuse la instanța competentă de la sediul social al acestora (articolul 30 din CPC).

2.2.2 Reglementări particulare

A se vedea punctul 2.2.2.1.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Competența teritorială alternativă permite reclamantului să aleagă instanța în anumite cazuri. Astfel, reclamantul poate formula o acțiune la o instanță ordinară sau la o altă instanță menționată la articolele 32-37 din CCP.

Competența teritorială alternativă este prevăzută în următoarele cazuri:

pentru creanțele de întreținere și pentru stabilirea filiației copilului și pentru creanțe conexe – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la domiciliul titularului drepturilor;

pentru o creanță patrimonială împotriva unei entități comerciale – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă pentru sediul central sau pentru sucursala entității, în cazul în care creanța are legătură cu activitățile sediului central sau ale sucursalei. Totuși, acest lucru nu este valabil în cauzele în care, potrivit legii, Consilierul general al Trezoreriei de Stat reprezintă Trezoreria de Stat;

pentru stabilirea existenței unui contract, pentru executarea, încetarea sau anularea unui contract, precum și pentru daunele cauzate de neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a unui contract – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul de executare a contractului care face obiectul litigiului; în cazul în care există îndoieli, locul de executare a contractului trebuie confirmat printr-un document;

pentru o acțiune în răspundere delictuală – acțiunile pot fi formulate la instanța în circumscripția căreia s-a produs evenimentul cauzator de prejudicii;

pentru plata unei sume datorate pentru gestionarea unui caz – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care reprezentantul legal a gestionat cazul;

în cazul unei cereri formulate în temeiul unui contract de închiriere a unui bun imobil (*najem* sau *dzierzawa*) – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care este situat bunul imobil;

pentru o acțiune împotriva unei părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau cec – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul plății. Mai multe părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau al unui cec pot fi acționate în justiție în solidar la instanța competentă de la locul plății sau la instanța care are competența generală pentru acceptantul sau emitentul biletului la ordin sau al cecului;

în ceea ce privește dreptul muncii – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă în circumscripția căreia se desfășoară, s-a desfășurat sau urma să se desfășoare activitatea sau la instanța competentă de la locul în care se află unitatea de încadrare în muncă [articolul 461 alineatul (1) din CPC].

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Competența exclusivă a unei instanțe înseamnă că o cauză poate fi judecată numai de către instanța prevăzută în cod. Competența exclusivă este prevăzută în următoarele cazuri:

în ceea ce privește dreptul de proprietate sau alte drepturi reale asupra unor bunuri imobile, precum și în ceea ce privește deținerea de bunuri imobile – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la locul în care se află bunul imobil; în cazul în care obiectul litigiului este o servitute asupra terenului, competența se stabilește în funcție de locul unde se află bunurile grevate de sarcini;

în ceea ce privește succesiunea, o rezervă succesorală, precum și legate, instrucțiuni sau alte dispoziții testamentare – acțiunile trebuie formulate numai la instanța competentă de la ultima reședință obișnuită a testatorului, iar în cazul în care nu se poate stabili domiciliul testatorului în Polonia, acțiunile trebuie formulate la instanța competentă de la locul patrimoniului succesoral sau al unei părți a acestuia;

în ceea ce privește apartenența la o cooperativă, un parteneriat, o societate sau o asociație – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la sediul social;

în ceea ce privește o relație de căsătorie – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu al soților, dacă unul dintre aceștia are încă domiciliul sau reședința obișnuită în respectiva jurisdicție. În absența unui astfel de temei, instanța care are competența exclusivă este instanța competentă de la domiciliul pârâtului și, în absența acestui temei – instanța competentă de la domiciliul reclamantului;

în ceea ce privește relația dintre părinți și copii și dintre adoptator și adoptat – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la domiciliul reclamantului, cu condiția să nu existe motive de formulare a unei acțiuni în temeiul dispozițiilor privind competența generală.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Competența specială înseamnă că, în anumite cazuri prevăzute în legislația specială, competența instanței poate fi definită în mod diferit: dreptul de alegere a forului a fost acordat reclamantului;

În cazul în care este justificată competența mai multor instanțe sau în cazul în care acțiunea este formulată împotriva mai multor părți în privința cărora au competență instanțe diferite conform legislației privind competența generală. Același lucru este valabil și în cazul în care bunul imobil a cărui amplasare stă la baza stabilirii competenței judiciare este situat în mai multe jurisdicții;

dreptul de alegere a forului a fost acordat ambelor părți în temeiul unui acord sau al unei cereri comune.

Părțile pot conveni în scris ca un litigiu deja existent sau orice litigii care pot apărea în viitor ca urmare a unui raport juridic specific să fie înaintate spre soluționare unei instanțe de prim grad de jurisdicție care nu are competență teritorială potrivit legii. Această instanță va avea competență exclusivă, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel sau cu excepția cazului în care reclamantul a depus o cerere introductivă în cadrul unei proceduri electronice privind cereri de plată. De asemenea, prin intermediul unui acord scris, părțile pot să limiteze dreptul reclamantului de a alege dintre mai multe instanțe competente să soluționeze aceste litigii.

Cu toate acestea, părțile nu pot să modifice competența exclusivă.

Acordurile privind competența judiciară trebuie să fie încheiate în scris. Acestea pot face parte dintr-un acord privind dreptul material (o clauză privind competența) sau pot constitui un acord separat.

În cauzele în materie de dreptul muncii și securitate socială, la cererea comună a părților, instanța competentă poate să trimită cauza spre judecare la o altă instanță de nivel echivalent, care soluționează cauze în materie de dreptul muncii și securitate socială, atunci când acest lucru este justificat de motive de celeritate.

Instanța competentă este desemnată de instanța superioară sau de Curtea Supremă.

În cazul în care instanța competentă nu poate soluționa cauza sau nu poate întreprinde alte acțiuni din cauza unui obstacol, instanța superioară va desemna o altă instanță. Motivul acestei desemnări poate fi numai un obstacol care împiedică soluționarea cauzei, de exemplu, recuzarea unui judecător sau un caz de forță majoră.

Curtea Supremă are obligația de a desemna instanța în fața căreia urmează să fie formulată acțiunea în cazul în care, având în vedere împrejurările cauzei, competența teritorială nu poate fi stabilită conform dispozițiilor codului (articolul 45 din CPC).

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele specializate sunt instanțele administrative (*sądy administracyjne*) și instanțele militare (*sądy wojskowe*).

Funcționarea instanțelor militare este reglementată de Legea privind organizarea instanțelor militare din 21 august 1997. În general, aceste instanțe soluționează cauze privind infracțiuni comise de membri ai forțelor armate poloneze. Alte cauze pot fi înaintate instanțelor militare spre judecare numai prin lege.

Funcționarea instanțelor administrative este reglementată de Legea privind organizarea instanțelor administrative din 25 iulie 2002. Instanțele administrative înfăptuiesc justiția prin monitorizarea activității autorităților administrației publice, precum și prin soluționarea litigiilor în materie de atribuții și competență între autoritățile administrației locale și autoritățile administrației centrale. Nu este exclus ca, în cazuri excepționale, o instanță administrativă să hotărască într-o cauză civilă, în cadrul exercitării sarcinilor sale de control al activităților autorităților administrației publice.

Linkuri conexe

Ministerul Justiției

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Lista instanțelor ordinare din Polonia (adrese)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejestr-y-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Ultima actualizare: 13/06/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.